

Bíró Ákos:

AZ ISZLÁM ÁLLAM

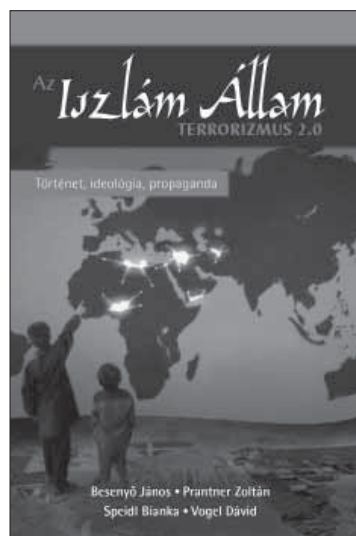
Terrorizmus 2.0

Hiánypótló kötetet volt szerencsém a napokban kézbe venni; valóban olyan témát boncolgat, melyről cikkek már születtek ugyan magyar nyelven, de átfogó, a téma szakértői által írott munka eddig még nem. Jelentős elmaradásban voltunk a nyugati szakirodalomhoz képest, és öröndetes, hogy a Kossuth Kiadó felkarolta a mű kiadását, mely komoly úrt tölt be a magyar politikai irodalomban – a biztonságpolitika, azon belül is a közkeleti helyzet, a terrorizmus, a tömeges migráció okozta válság iránt érdeklődő olvasók, kutatók örömére.

A téma külpolitikai aktualitása nyilvánvaló, és a híroldalak, a televízió nyújtotta információk dömpingje, a helyzet folyamatos változása, illetve hazánk szoros érintettsége a konfliktuszónákból Nyugat-Európa irányába menekülők okozta migrációs válságban bizonyosan sokakban vet fel kérdéseket, melyeket csak egy tudományos igénnyel írott, ugyanakkor közérthető, konfliktus okait részleteiben feltáró, de mégsem túlságosan mélyre hatoló munka képes kielégíteni. Az Iszlám Állam kegyetlensége tömegeket sokkolt Magyarországon is; az emberek értetlenül szemlélik az eseményeket, és nem értik, hogyan történhet meg mindez a 21. században. A könyv előszava szerint: „nem tudják, kik és milyen tényezők alkotják e szervezet katonai, gazdasági, politikai, ideológiai bázisát. Kevés az ismeretünk arról is, hogy milyen viszonyban állnak az iszlámmal, milyen eszközökkel szereznek támogatókat, s – legfőképpen – mi a célja az általuk hétköznapi gyakorlattá tett brutalitásnak.” Van tehát igény egy, a terrorszervezet múltját, igazi arcát és működését feltáró elemzésre. A könyv elolvasása után arra a következtetésre jutottam, hogy ennek az igénynek a munka tökéletesen megfelel.

A kötet szerzői között találunk két hivatásos katonát, akik tudományos kutatók, a biztonságpolitika szakértői: dr. Besenyő János ezredes a Honvéd Vezérkar Tudományos Kutatóhelyének vezetője, míg dr. Vogel Dávid főhadnagy ugyanezen szervezet munkatársa. Dr. Besenyő ezredes számos afrikai misszió veteránja, aki személyes tapasztalatokkal bír a kontinens számos konfliktuszónájáról, hiszen szolgált Nyugat-Szaharában, Szudánban, de Afganisztánban is. Dr. Vogel főhadnagy kiváló kutató, aki szintén részt vett a Magyar Honvédség koszovói missziójában. A szerzői közösség harmadik tagja, dr. Speidl Bianka elismert arabista, aki a legkiválóbb magyar és arab oktatóktól tanulhatta az arab nyelvet, ismerhette meg az arab kultúrát és az iszlám világot, míg a negyedik szerző, dr. Prantner Zoltán, a Szegedi Egyetem oktatója pedig a jemeni kérdés egyik legjobb ismerője.

A kötetet áttekintve számomra egyértelmű volt, hogy a szerzők célja egy közérthetően megírt, ám mégis kellően tudományos munka publikálása volt. Ennek egyik nyilvánvaló

jele, hogy a számos arab szó átírása a szabályoknak megfelelő és pontos, erre igen ritkán van példa a magyar nyelvű munkákban, ahol legtöbbször az angol átírásnak megfelelően, vagy pedig magyarul, de helytelenül, az arab fonológiát nem pontosan visszaadva szerepelnek az arab szavak és idézetek. Ezenkívül impozáns bibliográfia és hivatkozásjegyzék került a kötetbe, ami erősíti a munka tudományos jellegét.

Az *első fejezet* részletesen ismerteti a terrorszervezet létrehozásának körülményeit, a „Kalifátus” fejlődési folyamatát, magát a kiépített szervezetet, a gazdasági forrásokat és a politikai mechanizmusokat, melyek segítségével a terroristák egy kvázi-államot működtetnek az uralmuk alatt álló területeken. Természetesen megismerheti az olvasó a szervezet technikai arzenálját, fegyverzetét, amivel harcosaik leigázták a Közel-Kelet egy részét. A szerzők bemutatják, kikből áll az Iszlám Állam „hadserege”, honnan, miért jöttek emberek a világ különböző sarkaiból Szíriába, és végül megtudjuk, hogy miért tekinthet magára egy csapat terrorista „állam”-ként, mik azok az állami szerepkörök, melyeket felvállaltak vagy éppen újonnan kiépítettek, és jelenleg is „gyakorolnak”.

A *második fejezet* bemutatja a *Daesh* (az Iszlám Állam arab neve – a szerk.) világképét, az ideológiát, a vallási hátteret, és mindazt, ami a szervezet által képviselt kultuszt megkülönbözteti a valódi iszlámtól. Megérthetjük, milyen kapcsolatrendszer áll rendelkezésükre más vallási csoportokkal, államokkal és terrorszervezetekkel, melyek lassan szövetségesből egyre inkább csak konkurenciát látnak a kompromisszumot nem ismerő és saját kegyetlenül brutális kultuszát az igaz hit egyetlen valós formájának tekintő Iszlám Államban. A kötet lapjain közérthetővé válik a Kalifátus jelentősége, Abu Bakr al-Bagdadi szerepe. Az olvasó megértheti azt, hogy miért is tekint magára egy csapat *mudzsáhid* hadseregként, néhány terroristavezér állami vezetőként, egy pedig közülük az igazhitű muszlimok kalifájaként.

A *harmadik fejezet* elolvasása után egyértelmű lesz, miért kapta a könyv a „*Terrorizmus 2.0*” alcímet. A szerzők itt mutatják be azt a profizmust, ahogy az ISIS uralja a közösségi médiát, terjeszti ideológiáját az internet nyújtotta szabadság segítségével a világ bármelyik pontján, és toborozza a külföldi tagokat.

Összességében a könyvet kiváló munkának tartom. Egyetlen hátrányaként talán csak a szövegközti képek és térképek gyengébb minőségét, illetve a profi, színes fényképmelléklet hiányát lehetne megnevezni. De ettől eltekintve egy tartalmas, jól szerkesztett, jól megfogalmazott, komoly tudományos igényeket is kielégítő munkát vehet a kezébe az olvasó. Őszintén ajánlom mindenkinek, aki érdeklődik a téma iránt.

Kossuth Kiadó, Budapest, 2016, 2800 Ft.